

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ
CENTER FOR INTERNATIONAL STRATEGIC ANALYSES

Η ένταξη της Φινλανδίας στο ΝΑΤΟ και το μέλλον της υποψηφιότητας της Σουηδίας

Αντισυνταγματάρχης (ΠΖ) Γεώργιος Κουκάκης

Ερευνητική Εργασία νο. 92

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΔΙΣΑ

Δρ. Ανδρέας Γ. Μπανούτσος	Πρόεδρος
Δρ. Παναγιώτης Σφαέλος	Αντιπρόεδρος & Δ/της Ερευνών
Βασίλης Παπαγεωργίου	Γενικός Γραμματέας
Αργέττα Μαλιχουτσάκη	Οικονομική Διαχειρίστρια
Ευάγγελος Διπλάρας	Μέλος
Αναστασία Τσιμπίδη	Μέλος

© 2023 Center for International Strategic Analyses (KEDISA, All Rights Reserved)

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without permission of the publisher

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ
CENTER FOR INTERNATIONAL STRATEGIC ANALYSES

Η ένταξη της Φινλανδίας στο ΝΑΤΟ και το μέλλον της υποψηφιότητας της Σουηδίας

Αντισυνταγματάρχης (ΠΖ) Γεώργιος Κουκάκης

Απόφοιτος Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη
«Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη και Ασφάλεια στη Μεσόγειο»
του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου

5 Απριλίου 2023

ΔΗΛΩΣΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η γνώμη που διατυπώνεται σε αυτό το κείμενο εκφράζει τις προσωπικές απόψεις του συγγραφέα και σε καμία περίπτωση δεν αντικατοπτρίζει την επίσημη θέση της Ελληνικής Κυβέρνησης ή του Ελληνικού Στρατού.

Θεσσαλονίκη, 5 Απριλίου 2023

Georgios Koukakis

Γεώργιος Κουκάκης
Ανχης (ΠΖ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
ΙΣΤΟΡΙΚΟ	3
Η ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	4
Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ	5
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	7
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	9
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	10
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	13
Α. ΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΤΟΥΡΚΙΑΣ-ΣΟΥΗΔΙΑΣ-ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ	14
ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ.....	17

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τη διαδικασία ένταξης της Φινλανδίας και Σουηδίας στη Βορειοατλαντική Συμμαχία [North Atlantic Treaty Organization (NATO)]. Σκοπός της είναι η παράθεση των κυριότερων γεγονότων που σημειώθηκαν από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ένταξης των δύο κρατών μέχρι και την ένταξη της πρώτης στον εν λόγω Διεθνή Οργανισμό, η ανάλυση της στάσης των κρατών που προέβαλαν veto (αρνησικυρία) στην ένταξη της Σουηδίας, ο εντοπισμός των αιτιών αυτής της στάσης και τέλος η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων όσον αφορά την εξωτερική πολιτική των εμπλεκόμενων δρώντων και τη λειτουργία του NATO.

Η βιβλιογραφία στην οποία στηρίζεται η παρούσα μελέτη περιλαμβάνει κυρίως άρθρα του ελληνικού και ξένου ηλεκτρονικού τύπου, δημοσιεύσεις Ινστιτούτων Διεθνών Σχέσεων, καθώς και καθώς και επίσημα θεσμικά κείμενα. Αρχικά πραγματοποιείται μία σύντομη ιστορική αναδρομή της πορείας ένταξης, στη συνέχεια αναλύεται η στάση της Τουρκίας, ακολούθως η αντίστοιχη της Ουγγαρίας και της Ρωσίας και η μελέτη ολοκληρώνεται με την παράθεση των κυριότερων συμπερασμάτων.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα του 2023 είναι αδιαμφισβήτητο η ένταξη της Φινλανδίας στο NATO, η οποία πραγματοποιήθηκε στις **4 Απριλίου 2023**.¹ Το γεγονός αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία επειδή η προσθήκη ενός ακόμα κράτους (του 31^{ου} για την ακρίβεια) στον εν λόγω Οργανισμό αυξάνει τις δυνατότητες του, διπλασιάζοντας τα σύνορά του με τη Ρωσική Ομοσπονδία. Ένας ακόμα λόγος είναι το γεγονός ότι η Φινλανδία – μαζί με τη Σουηδία – ακολουθούσαν μέχρι πρότινος μία εξωτερική πολιτική «αποχής» από το NATO, σε μια προσπάθεια αποφυγής της επιδείνωσης των διμερών σχέσεων τους με τη Ρωσία.

Ο κυριότερος ανασταλτικός παράγοντες για τον οποίο η Σουηδία και η Φινλανδία δεν είχαν εκδηλώσει επιθυμία ένταξης στη Βορειοατλαντική Συμμαχία, ήταν η εγγύτητά τους με τη Ρωσία και το ενδεχόμενο ρωσικής επίθεσης. Η εισβολή ωστόσο της Ρωσίας στην Ουκρανία στις **24 Φεβρουαρίου 2022** οδήγησε σε αλλαγή της στάσης των δύο αυτών κρατών, με αποτέλεσμα την υποβολή αιτήματος ένταξης στο NATO. Όπως δήλωσε χαρακτηριστικά ο Υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ «Μπαίνω στον πειρασμό να πω ότι ίσως αυτό είναι το μόνο πράγμα για το οποίο μπορούμε να ευχαριστήσουμε τον Ρώσο Πρόεδρο Πούτιν, γιατί προκάλεσε κάτι που σαφώς ήθελε να αποτρέψει».²

¹ North Atlantic Treaty Organization. «Finland joins NATO as 31st Ally». 04 April 2023. https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_213448.htm (Πρόσβαση στις 4 Απριλίου 2023).

² Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. «Μπλίνκεν: Ιστορική στιγμή για το NATO η ένταξη της Φινλανδίας». 4 Απριλίου 2023. <https://www.kathimerini.gr/world/562355140/mplinken-istoriki-stigmi-gia-to-nato-i-entaxi-tis-finlandias/> (πρόσβαση στις 4 Απριλίου 2023).

Η διαδικασία ένταξης ενός κράτους στο NATO περιλαμβάνει την έναρξη συνομιλιών, ακολούθως την αποστολή επίσημου αιτήματος από το υποψήφιο κράτος-μέλος στο NATO, την υπογραφή των πρωτοκόλλων ένταξης και την επικύρωση αυτών από τα υπόλοιπα κράτη-μέλη σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, την επίσημη πρόσκληση του υποψήφιου κράτους από το Γενικό Γραμματέα του NATO και τέλος την κατάθεση των απαραίτητων εγγράφων στο Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ.³

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Τα δύο κράτη υπέβαλλαν αίτημα ένταξης στη Βορειοατλαντική Συμμαχία στις **18 Μαΐου 2022**.⁴ Από την πρώτη ωστόσο στιγμή, η Τουρκία κράτησε αρνητική στάση ως προς την ένταξη των δύο κρατών, προφασιζόμενη την υπόθαλψη μελών του Εργατικού Κόμματος του Κουρδιστάν [Partiya Karkerên Kurdistan (PKK)] και το εμπάργκο όπλων που είχε επιβληθεί εναντίον της το 2019.⁵ Ως αποτέλεσμα, το NATO δεν ήταν σε θέση να προχωρήσει την προαναφερθείσα διαδικασία ένταξης καθώς βασική αρχή της Συμμαχίας όσον αφορά τη διαδικασία λήψης απόφασης είναι η επίτευξη ομοφωνίας (consensus) μεταξύ των μελών της.

Στις **28 Ιουνίου 2022** - έπειτα από διαβουλεύσεις και τη διαμεσολάβηση του Γενικού Γραμματέα του NATO - οι τρεις χώρες υπέγραψαν **Μνημόνιο** κατά τη

³ North Atlantic Treaty Organization. «Enlargement and Article 10». 06 July 2022. https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49212.htm (πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

⁴ North Atlantic Treaty Organization. «Finland and Sweden submit applications to join NATO». 18 May 2022. https://www.PKKnato.int/cps/en/natohq/news_195468.htm (πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

⁵ Wintour Patrick. «Turkey threatens year's delay to Swedish and Finnish entry to Nato». The Guardian. 14 June 2022. <https://www.theguardian.com/world/2022/jun/14/turkey-threatens-years-delay-to-swedish-and-finnish-entry-to-nato> (πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

διάρκεια της Συνόδου Κορυφής του NATO στη Μαδρίτη.⁶ Στο εν λόγω Μνημόνιο (βλέπε Παράρτημα Α), η Σουηδία και η Φινλανδία δεσμευόταν - μεταξύ άλλων - να χαρακτηρίσουν το PKK ως τρομοκρατική οργάνωση και να άρουν το προαναφερθέν εμπάργκο, ενώ η Τουρκία από την πλευρά της δεσμευόταν να υποστηρίξει την ένταξη των δύο χωρών στο NATO.

Η ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Η στάση ωστόσο αυτή της Τουρκίας ως προς τη Σουηδία άλλαξε στις **21 Ιανουαρίου 2023**, έπειτα από επεισόδια που σημειώθηκαν στην επικράτεια της δεύτερης, κατά τη διάρκεια των οποίων εξτρεμιστές έκαψαν το κοράνι σε δημόσιο χώρο.⁷ Η Τουρκία θεώρησε ότι η εν λόγω ενέργεια αποτελεί ένδειξη μη τήρησης του Μνημονίου εκ μέρους της Σουηδικής Κυβέρνησης, με αποτέλεσμα την άρνηση επικύρωσης των πρωτοκόλλων προσχώρησης της Σουηδίας στο NATO. Όσον αφορά την ένταξη της Φινλανδίας στο NATO, τόσο η Ουγγαρία όσο και η Τουρκία επικύρωσαν τα σχετικά πρωτόκολλα στις **27 και 30 Μαρτίου 2023** αντίστοιχα.⁸

Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι η Τουρκία έχει καταφέρει να δικαιολογήσει τη στάση της, μέσω της συμμετοχής της στον **Οργανισμό Ισλαμικής Συνεργασίας** (ΟΙΣ), έναν από τους μεγαλύτερους Διεθνείς Οργανισμούς

⁶ North Atlantic Treaty Organization. «Türkiye, Finland, and Sweden sign agreement paving the way for Finnish and Swedish NATO membership». 30 June 2022. https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_197251.htm (πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

⁷ Turak Natasha. «Right-wing Quran burning in Sweden enrages Turkey and throws a new wrench in Nordics' NATO bid». CNBC. 24 January 2023. <https://www.cnbc.com/2023/01/24/quran-burning-in-sweden-enrages-turkey-threatens-nato-membership-path.html> (πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

⁸ NATO Parliamentary Assembly. «Ratification of Finland and Sweden's Accession to NATO». n.d. <https://www.nato-pa.int/content/finland-sweden-accession> (πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

θρησκευτικού χαρακτήρα.⁹ Πιο συγκεκριμένα, η Εκτελεστική Επιτροπή του εν λόγω Οργανισμού πραγματοποίησε έκτακτη σύσκεψη στις **31 Ιανουαρίου 2023** δημοσιεύοντας ανακοίνωση σύμφωνα με την οποία εξέφρασε «[...] την κοινή θέση του Οργανισμού κατά της πρόσφατης βεβήλωσης του Ιερού Κορανίου στη Σουηδία, την Ολλανδία και τη Δανία [...]» δηλώνοντας παράλληλα ότι εξετάζει την ανάληψη δράσεων για την αντιμετώπιση παρόμοιων ενεργειών.¹⁰

Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Ως προς την ένταξη της Σουηδίας στο NATO και τη διεύρυνση της Συμμαχίας, εκτός από τη στάση της Τουρκίας, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και η στάση της Ουγγαρίας, καθώς - μαζί με την Τουρκία – αποτελεί το ένα από τα δύο κράτη-μέλη του NATO που δεν έχουν επικυρώσει ακόμα τα πρωτόκολλα ένταξης (28 από τα συνολικά πρώην 30 κράτη-μέλη το έπραξαν εντός του 2022). Αυτό σημαίνει ότι αν η Τουρκία και η Ουγγαρία δεν επικυρώσουν τα πρωτόκολλα ένταξης, η Σουηδία δεν πρόκειται να ενταχθεί στο NATO.

Αξίζει δε να σημειωθεί ότι η Ουγγαρία έχει προκαλέσει έντονη δυσαρέσκεια – εκτός από τους κόλπους του NATO – και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς παρουσιάζει οπισθοδρόμηση όσον αφορά τις αρχές του κράτους δικαίου, με

⁹ Κουκάκης Γεώργιος. «Η Θρησκευτική Διπλωματία των Ισλαμικών Κρατών: Το παράδειγμα του Οργανισμού Ισλαμικής Συνεργασίας». Ινστιτούτο Πολιτιστικής Διπλωματίας. 25 Ιουλίου 2022. <https://hellenicculturaldiplomacy.com/h-thriskeutikh-diplomatia-twn-islamikwn-kratwn/> (πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

¹⁰ Organisation of Islamic Cooperation. «OIC Holds Extraordinary Meeting in Response to Provocative Acts of Desecration of the Holy Qur'an». 31 January 2023. https://www.oic-oci.org/topic/?t_id=38336&t_ref=26188&lan=en (πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

αποτέλεσμα την εφαρμογή για πρώτη φορά του κανονισμού της **αιρεσιμότητας**¹¹ για αναστολή της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης.¹²

Η αρνητική στάση της Ουγγαρίας ως προς την ένταξη της Σουηδίας οδήγησε σε ένταση τις σχέσεις μεταξύ των δύο κρατών.¹³ Για την ακρίβεια, η ηγεσία της πρώτης δήλωσε ότι η Σουηδία επιχειρεί να υποβαθμίσει την εικόνα Ουγγαρίας και πως πρέπει να διευθετηθούν αρκετά ζητήματα προκειμένου να αλλάξει η ουγγρική στάση ως προς την ένταξη, με κυριότερο αυτό της υποστήριξης της εφαρμογής του κανονισμού της αιρεσιμότητας.¹⁴

Όσον αφορά τη στάση της Ρωσίας - η οποία έχει επανειλημμένως εκφράσει ότι θεωρεί την επέκταση του NATO απειλητική ενέργεια - ο Πρέσβης της Ρωσίας στη Σουηδία δήλωσε στις **28 Μαρτίου 2023** ότι «*Η Φινλανδία και η Σουηδία θα μετατραπούν σε "θεμιτούς στόχους" μέτρων "αντιποίνων" της Ρωσίας αφού γίνουν κράτη μέλη του NATO*», επισημαίνοντας ότι το μήκος των συνόρων μεταξύ NATO και

¹¹ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. «Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης της Ουγγαρίας με τους προβλεπόμενους στον κανονισμό για την αιρεσιμότητα όρους του κράτους δικαίου και την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ουγγαρίας». 24 Νοεμβρίου 2022. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0422_EL.html (01/04/2023).

¹² Euronews, «Διαδικασία αιρεσιμότητας για μη τήρηση του κράτους δικαίου ενεργοποιεί για την Ουγγαρία η Κομισιόν». 27 Απριλίου 2023, <https://gr.euronews.com/2022/04/27/hungary-rule-of-law> (01/04/2023).

¹³ Η NAYTEMΠΟΡΙΚΗ. «Διπλωματική ένταση μεταξύ Σουηδίας και Ουγγαρίας για το NATO: "Να αλλάξει τόνο η Στοκχόλμη"». 29 Μαρτίου 2023. <https://www.naftemporiki.gr/kosmos/1455940/diplomatiki-entasi-metaxy-soyidias-kai-oyggarias-na-allaxe-tono-i-stokcholmi/> (01/04/2023).

¹⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή. «Κανονισμός για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου». χ.η. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/protection-eu-budget/rule-law-conditionality-regulation_el (πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

Ρωσίας θα καταστεί σχεδόν διπλάσιο μετά από την ένταξη της Φινλανδίας.¹⁵ Επιπλέον, στη Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας της Ρωσίας που δημοσιεύτηκε το 2021,¹⁶ τόσο οι ΗΠΑ όσο και το NATO χαρακτηρίζονται ως μη φιλικοί δρώντες.¹⁷

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ένα σημείο που πρέπει να τονιστεί είναι το γεγονός ότι η Σουηδία και η Φινλανδία υπέβαλαν το αίτημά ένταξή τους στο NATO ταυτόχρονα, γεγονός που οδήγησε στην εξέτασή τους ως μία «**συμφωνία πακέτο**». Πράγματι, αν και επιθυμία της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας ήταν η ταυτόχρονη ένταξη των δύο κρατών, η προαναφερθείσα άρνηση της Τουρκίας είχε ως αποτέλεσμα – παρά τις έντονες προσπάθειες που κατέβαλε ο Γενικός Γραμματέας του NATO για το αντίθετο – το διαχωρισμό των δύο υποψηφιοτήτων, με τον τελευταίο να δηλώνει ότι: «*Το πιο σημαντικό είναι ότι τόσο η Φινλανδία όσο και η Σουηδία να γίνουν γρήγορα πλήρη μέλη του NATO και όχι αν θα ενταχθούν ακριβώς την ίδια στιγμή*».¹⁸

Από τα προαναφερθέντα γεγονότα διαπιστώνεται ότι η **Τουρκία** κατάφερε όχι μόνο να προσδώσει παγκόσμια διάσταση σε ένα γεγονός (το κάψιμο του κορανίου)

¹⁵ ΣΚΑΪ. «Ρωσία: Με την ένταξη στο NATO, Σουηδία και Φινλανδία θα μετατραπούν σε "θεμιτούς στόχους"». 29 Μαρτίου 2023. <https://www.skai.gr/news/world/rosia-me-tin-entaksi-sto-nato-souidia-kai-finlandia-tha-metatrapoun-se-themitous-stoxous> (01/04/2023).

¹⁶ National Security Strategy of the Russian Federation. 2 July 2021, <http://scrf.gov.ru/security/docs/document133/> (Πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

¹⁷ Trenin Dmitri. Russia's National Security Strategy: A Manifesto for a New Era. Carnegie Moscow Center. 06 July 2021. <https://carnegiemoscow.org/commentary/84893> (πρόσβαση στις 10 Μαρτίου 2023).

¹⁸ North Atlantic Treaty Organization, «Statement by Secretary General Jens Stoltenberg on Finland and Sweden's NATO membership». 17 March 2023 (a), https://www.nato.int/cps/en/natohq/opinions_212882.htm (Πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

που υπό άλλες συνθήκες θα μπορούσε να περάσει απαρατήρητο, αλλά και να «νομιμοποιήσει» την αρνητική στάση που τηρεί ως προς την ένταξη της Σουηδίας στο NATO.¹⁹ Ως αποτέλεσμα, πέτυχε να βρεθεί σε διαπραγματευτική θέση ισχύος προκειμένου να διεκδικήσει ανταλλάγματα για την εκπλήρωση εθνικών στόχων, όπως η εξάρθρωση του PKK και η άρση του εμπάργκο.

Ανάλογα αποτελέσματα πέτυχε και η **Ουγγαρία**, η οποία - έπειτα από τη σχετική απόφαση της ΕΕ για εφαρμογή του κανονισμού της αιρεσιμότητας – ζημιώθηκε σημαντικά τόσο σε οικονομικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο, λόγω των ευρωπαϊκών κονδυλίων που στερήθηκε και της άσχημης εικόνας που σχηματίστηκε εις βάρος της. Η άρνηση επομένως της επικύρωσης των πρωτοκόλλων ένταξης της Σουηδίας από την Ουγγαρία, θα πρέπει να ερμηνευτεί υπό το πρίσμα των κυρώσεων που της επιβλήθηκαν από την ΕΕ.

Ένα ακόμα συμπέρασμα που προκύπτει, λαμβάνοντας υπόψιν το γεγονός ότι - σύμφωνα με ορισμένες πηγές - ο εξτρεμιστής που έκαψε το κοράνι στη Σουηδία χρηματοδοτήθηκε από άτομο με διασυνδέσεις στη Ρωσία, είναι ότι οι αρμόδιες αρχές της χώρας μας θα πρέπει να βρίσκονται σε εγρήγορση, καθώς ανάλογα περιστατικά **προβοκάτσιας** ενδέχεται να υποκινηθούν και στην Ελλάδα προκειμένου να «δικαιολογήσουν» προκλητικές συμπεριφορές της Τουρκίας και να στρέψουν τη διεθνή γνώμη εναντίον της Ελλάδας, ώστε να εξυπηρετηθούν ξένα συμφέροντα.

¹⁹ Κουκάκης Γεώργιος. «Το κάψιμο του κορανίου στη Σουηδία, η ένταξή της στο NATO, η στάση της Τουρκίας & ο Οργανισμός Ισλαμικής Συνεργασίας». Geopolitics & Daily News. 2 Φεβρουαρίου 2023. <https://geopolitics.iisca.eu/2023/02/02/%cf%84%ce%bf-%ce%ba%ce%ac%cf%88%ce%b9%ce%bc%ce%bf-%cf%84%ce%bf%cf%85-%ce%ba%ce%bf%cf%81%ce%b1%ce%bd%ce%af%ce%bf%cf%85-%cf%83%cf%84%ce%b7-%cf%83%ce%bf%cf%85%ce%b7%ce%b4%ce%af%ce%b1-%ce%b7-%ce%ad%ce%bd/> (Πρόσβαση στις 4 Απριλίου 2023).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Όσον αφορά την καθυστέρηση ένταξης της Σουηδίας στο NATO λόγω της αρνησικυρίας της Τουρκίας και της Ουγγαρίας, διαπιστώνεται ότι η συμμετοχή ενός κράτους σε οποιονδήποτε Διεθνή Οργανισμό μπορεί – ανάλογα πάντα με το καταστατικό αυτού και τις προβλεπόμενες εσωτερικές διαδικασίες – να χρησιμοποιηθεί ως **μοχλός πίεσης**, προκειμένου να προωθηθούν και να προασπιστούν τα εθνικά του συμφέροντα. Δεν θα πρέπει ωστόσο να αναμένεται πρόοδος όσον αφορά την περίπτωση της Σουηδίας, εκτός αν «υποχωρήσει» σε κάποιο από τα ζητήματα που έχει θέσει η Τουρκία ή μεταβάλλει τη στάση της σε επίπεδο ΕΕ ως προς την Ουγγαρία.

Τέλος, εκτιμάται ότι όσο πλησιάζει η ημερομηνία της επόμενης **Συνόδου Κορυφής** του NATO (11-12 Ιουλίου 2023) στη Λιθουανία,²⁰ αναμένεται να ενταθούν οι διπλωματικές πιέσεις από πλευράς NATO τόσο στην Τουρκία όσο και την Ουγγαρία για την επικύρωση των εν λόγω πρωτοκόλλων, προκειμένου να ανακηρυχτεί η ένταξη και της Σουηδίας στη Συμμαχία. Ανάλογες ενέργειες εξάλλου είχαν αναληφθεί και το 2022 πριν την Σύνοδο Κορυφής στη Μαδρίτη, προκειμένου η Τουρκία να άρει το αρχικό της veto.²¹

²⁰ North Atlantic Treaty Organization. «NATO Summit: Vilnius, Lithuania – 11-12 July 2023 - First media advisory». 30 March 2023. https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_212667.htm (Πρόσβαση στις 1 Απριλίου 2023).

²¹ Koukakis Georgios. «The 2022 NATO Madrid Summit: Background, Key decisions, and future considerations». “HERMES” Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy. Briefing Note No “2/22022”. June 2022. <https://nebula.wsimg.com/214630f378f315f99c8a8a245d889bc1?AccessKeyId=401F75AAF8C61A96E174&disposition=0&alloworigin=1> (πρόσβαση στις 5 Απριλίου 2023).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. «Κανονισμός για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου».

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. «Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης της Ουγγαρίας με τους προβλεπόμενους στον κανονισμό για την αιρεσιμότητα όρους του κράτους δικαίου και την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ουγγαρίας». 24 Νοεμβρίου 2022.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. «Μπλίνκεν: Ιστορική στιγμή για το NATO η ένταξη της Φινλανδίας». 4 Απριλίου 2023.

Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ. «Διπλωματική ένταση μεταξύ Σουηδίας και Ουγγαρίας για το NATO: "Να αλλάξει νόνο η Στοκχόλμη"». 29 Μαρτίου 2023.

Κουκάκης Γεώργιος. «Η Θρησκευτική Διπλωματία Των Ισλαμικών Κρατών: Το παράδειγμα του Οργανισμού Ισλαμικής Συνεργασίας». Ινστιτούτο Πολιτιστικής Διπλωματίας. 25 Ιουλίου 2022.

Κουκάκης Γεώργιος. «Η πορεία ένταξης της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1999-2022)». Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων (ΚΕΔΙΣΑ). 8 Μαρτίου 2023.

Κουκάκης Γεώργιος. «Το κάψιμο του κορανίου στη Σουηδία, η ένταξή της στο NATO, η στάση της Τουρκίας & ο Οργανισμός Ισλαμικής Συνεργασίας». Geopolitics & Daily News. 2 Φεβρουαρίου 2023.

ΣΚΑΪ. «Ρωσία: Με την ένταξη στο NATO, Σουηδία και Φινλανδία θα μετατραπούν σε "θεμιτούς στόχους"». 29 Μαρτίου 2023.

Euronews, «Διαδικασία αιρεσιμότητας για μη τήρηση του κράτους δικαίου ενεργοποιεί για την Ουγγαρία η Κομισιόν». 27 Απριλίου 2023.

ΞΕΝΗ

Koukakis Georgios. «The 2022 NATO Madrid Summit: Background, Key decisions, and future considerations». "HERMES" Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy. Briefing Note No "2/22022". June 2022.

NATO Parliamentary Assembly. «Ratification of Finland and Sweden's Accession to NATO».

North Atlantic Treaty Organization. «Finland and Sweden submit applications to join NATO». 18 May 2022.

North Atlantic Treaty Organization. «Trilateral Memorandum». 28 June 2022.

North Atlantic Treaty Organization. «Türkiye, Finland, and Sweden sign agreement paving the way for Finnish and Swedish NATO membership». 30 June 2022.

North Atlantic Treaty Organization. «Enlargement and Article 10». 06 July 2022.

North Atlantic Treaty Organization, «Statement by Secretary General Jens Stoltenberg on Finland and Sweden's NATO membership». 17 March 2023.

North Atlantic Treaty Organization. «NATO Summit: Vilnius, Lithuania – 11-12 July 2023 - First media advisory». 30 March 2023.

North Atlantic Treaty Organization. «Finland joins NATO as 31st Ally». 04 April 2023.

Organisation of Islamic Cooperation. «OIC Holds Extraordinary Meeting in Response to Provocative Acts of Desecration of the Holy Qur'an». 31 January 2023.

Trenin Dmitri. Russia's National Security Strategy: A Manifesto for a New Era. Carnegie Moscow Center. 06 July 2021.

Turak Natasha. «Right-wing Quran burning in Sweden enrages Turkey and throws a new wrench in Nordics' NATO bid». CNBC. 24 January 2023.

Wintour Patrick. «Turkey threatens year's delay to Swedish and Finnish entry to Nato». The Guardian. 14 June 2022.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

A. ΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΤΟΥΡΚΙΑΣ-ΣΟΥΗΔΙΑΣ-ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ

TRILATERAL MEMORANDUM

1. Today the representatives of Türkiye, Finland and Sweden, under the auspices of the NATO Secretary General, have agreed the following.
2. NATO is an Alliance based on the principles of collective defence and the indivisibility of security, as well as on common values. Türkiye, Finland and Sweden affirm their adherence to the principles and values enshrined in the Washington Treaty.
3. One of the key elements of the Alliance is unwavering solidarity and cooperation in the fight against terrorism, in all its forms and manifestations, which constitutes a direct threat to the national security of Allies as well as to international peace and security.
4. As prospective NATO Allies, Finland and Sweden extend their full support to Türkiye against threats to its national security. To that effect, Finland and Sweden will not provide support to YPG/PYD, and the organisation described as FETÖ in Türkiye. Türkiye also extends its full support to Finland and Sweden against threats to their national security. Finland and Sweden reject and condemn terrorism in all its forms and manifestations, in the strongest terms. Finland and Sweden unambiguously condemn all terrorist organisations perpetrating attacks against Türkiye, and express their deepest solidarity with Türkiye and the families of the victims.
5. Finland and Sweden confirm that the PKK is a proscribed terrorist organisation. Finland and Sweden commit to prevent activities of the PKK and all other terrorist organisations and their extensions, as well as activities by individuals in affiliated and inspired groups or networks linked to these terrorist organisations. Türkiye, Finland and Sweden have agreed to step up cooperation to prevent the activities of these terrorist groups. Finland and Sweden reject the goals of these terrorist organisations.
6. Further to this, Finland refers to several recent amendments of its Criminal Code by which new acts have been enacted as punishable terrorist crimes. The latest amendments entered into force on 1 January 2022, by which the scope of participation in the activity of a terrorist group has been widened. At the same time, public incitement related to terrorist offenses was criminalised as a separate offense. Sweden confirms that a new, tougher, Terrorist Offenses Act enters into force on 1 July, and that the government is preparing further tightening of counter-terrorism legislation.

7. Türkiye, Finland and Sweden confirm that now there are no national arms embargoes in place between them. Sweden is changing its national regulatory framework for arms exports in relation to NATO Allies. In future, defence exports from Finland and Sweden will be conducted in line with Alliance solidarity and in accordance with the letter and spirit of article 3 of the Washington Treaty.

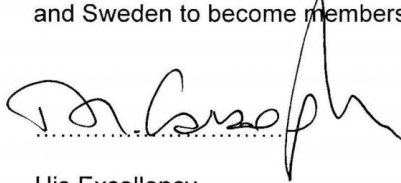
8. Today, Türkiye, Finland and Sweden commit to the following concrete steps:

- Establish a joint, structured dialogue and cooperation mechanism at all levels of government, including between law enforcement and intelligence agencies, to enhance cooperation on counter-terrorism, organised crime, and other common challenges as they so decide.
- Finland and Sweden will conduct the fight against terrorism with determination, resolve, and in accordance with the provisions of the relevant NATO documents and policies, and will take all required steps to tighten further domestic legislation to this end.
- Finland and Sweden will address Türkiye's pending deportation or extradition requests of terror suspects expeditiously and thoroughly, taking into account information, evidence and intelligence provided by Türkiye, and establish necessary bilateral legal frameworks to facilitate extradition and security cooperation with Türkiye, in accordance with the European Convention on Extradition.
- Finland and Sweden will investigate and interdict any financing and recruitment activities of the PKK and all other terrorist organisations and their extensions, as well affiliates or inspired groups or networks as outlined in paragraph 5.
- Türkiye, Finland and Sweden commit to fight disinformation, and prevent their domestic laws from being abused for the benefit or promotion of terrorist organisations, including through activities that incite violence against Türkiye.
- Finland and Sweden will ensure that their respective national regulatory frameworks for arms exports enable new commitments to Allies and reflects their status as NATO members.

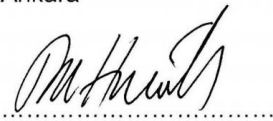
- Finland and Sweden commit to support the fullest possible involvement of Türkiye and other non-EU Allies in the existing and prospective initiatives of the European Union's Common Security and Defence Policy, including Türkiye's participation in the PESCO Project on Military Mobility.

9. For the implementation of these steps, Türkiye, Finland and Sweden will establish a Permanent Joint Mechanism, with the participation of experts from the Ministries of Foreign Affairs, Interior, and Justice, as well as Intelligence Services and Security Institutions. The Permanent Joint Mechanism will be open for others to join.

10. Türkiye confirms its long-standing support for NATO's Open Door policy, and agrees to support at the 2022 Madrid Summit the invitation of Finland and Sweden to become members of NATO.

His Excellency
Mr Mevlüt Çavuşoğlu
Minister of Foreign Affairs of the Republic of Türkiye
Ankara

His Excellency
Mr Pekka Haavisto
Minister for Foreign Affairs of the Republic of Finland
Helsinki

Her Excellency
Ms Ann Linde
Minister for Foreign Affairs of the Kingdom of Sweden
Stockholm

Madrid, 28 June 2022

Πηγή: North Atlantic Treaty Organization

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Αντισυνταγματάρχης Γεώργιος Κουκάκης γεννήθηκε το 1980 στο Ηράκλειο Κρήτης. Εισήχθη στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων (ΣΣΕ) το 1998 από όπου αποφοίτησε το 2002, 1^{ος} μεταξύ των Ανθυπολοχαγών Πεζικού και 8^{ος} μεταξύ των συμμαθητών του. Το 2003 επιλέχθηκε στις Ειδικές Δυνάμεις, όπου υπηρέτησε μέχρι το 2017 οπότε και αποχώρησε οικειοθελώς.

Έχει υπηρετήσει σε διάφορες Μονάδες και Επιτελεία των Ειδικών Δυνάμεων, του Πεζικού και της Επιστράτευσης, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό (Κύπρος και Κοσσυφοπέδιο). Είναι απόφοιτος όλων των υποχρεωτικών σχολείων του Πεζικού και των Ειδικών Δυνάμεων, καθώς και τεσσάρων σχολείων του Στρατού των ΗΠΑ.

Επιπλέον είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Master of Arts) στη «Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη και Ασφάλεια στη Μεσόγειο» του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Ρόδος), το οποίο απέκτησε με βαθμό άριστα αποφοιτώντας 1^{ος} ανάμεσα στους συμφοιτητές του, έπειτα από υποτροφία που του χορηγήθηκε από το Γενικό Επιτελείο Στρατού (ΓΕΣ).

Κατόπιν έγκρισης του ΓΕΣ συμμετέχει ως Κύριος Ερευνητής στο Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων (ΚΕΔΙΣΑ), ως μέλος στο Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών (ΕΛΙΣΜΕ), και ως Ερευνητικός Συνεργάτης (Research Associate) στο HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy.

Είναι συγγραφέας – από κοινού με τον Κώστα Πικραμένο - του βιβλίου **«Εθνική Ασφάλεια: Μύθοι και Πραγματικότητα»**, το οποίο κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Ινφογνώμων τον Απρίλιο του 2023.

Μελέτες του έχουν δημοσιευτεί στο περιοδικό «Στρατιωτική Επιθεώρηση» του ΓΕΣ, το επιστημονικό περιοδικό «Η Ελλάδα, η Ευρώπη και ο Κόσμος» της Μονάδας Έρευνας για την Ευρωπαϊκή και Διεθνή Πολιτική του Πανεπιστημίου Αιγαίου, το Global Security and Intelligence Note (GSIN) του Πανεπιστημίου του Buckingham, το HAPSc Policy Brief Series του Ελληνικού Οργανισμού Πολιτικών Επιστημόνων και τις ιστοσελίδες των Ινστιτούτων Διεθνών Σχέσεων με τα οποία συνεργάζεται.

Έχει συμμετάσχει ως εισηγητής σε διάφορα συνέδρια-ημερίδες και αρθρογραφεί στις ιστοσελίδες HUFFPOST Greece, Foreign Affairs-The Hellenic Edition, Geopolitics & Daily News, Infognomon Politics, Active News και LEP.

Ομιλεί την Αγγλική σε επαγγελματικό επίπεδο (Certificate of Proficiency in English του Πανεπιστημίου του Cambridge).